

**Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van .....,
nr. IENM/BSK-, tot wijziging van de Regeling bodemkwaliteit
(actualisering verwijzingen normdocumenten 2018) en enkele andere
ministeriële regelingen (verwijzing naar normdocumenten)**

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische
Zaken;

Gelet op artikel 2, tweede lid, van het Besluit asbestwegen milieubeheer, de
artikelen 25, eerste lid, 28, eerste lid, 38, derde lid, en 40, eerste lid, van het
Besluit bodemkwaliteit, artikel 11h, vierde lid, van het Besluit stortplaatsen en
stortverboden afvalstoffen, artikel 5, tweede lid, van het Besluit uniforme
saneringen, artikel 2, onderdeel b, van het Productenbesluit asbest;

BESLUIT:

ARTIKEL I

De Regeling bodemkwaliteit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.1. wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt in onderdeel l 'locatie-inspectie' vervangen door:
maaiveldinspectie.
2. In het tweede lid, aanhef, wordt 'het eerste lid, onder a, d, g, h, k, l, m, n en
u,' vervangen door: het eerste lid, onder a, d, g, h, k, l, m, n en t,.

B

Artikel 2.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'artikel 2.1, eerste lid, onderdelen a, e, h, j, k, m, p, s, u
en v,' vervangen door: artikel 2.1, eerste lid, onderdelen a, e, h, j, k, m, p, r, s, u
en v,.

2. In het vijfde lid wordt artikel '2.1, eerste lid, onderdelen t, u en v,' vervangen door: artikel 2.1, eerste, onderdeel t,.

C

Aan artikel 4.3.1 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Het splitsen van een partij die blijkens de bijbehorende milieuhygiënische verklaring is samengevoegd overeenkomstig artikel 4.3.2, is uitsluitend toegestaan indien dit plaatsvindt op de wijze die is aangegeven in BRL 9335.

D

Artikel 4.3.3. wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het eerste tot en met zevende lid tot tweede tot en met achtste lid wordt voor het tweede lid (nieuw) een lid ingevoegd, luidende:

1. Partijkeuringen zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie, mits deze zijn gebaseerd op:

- a. een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, onderscheidenlijk NEN 5717, naar eventuele specifieke verontreinigingen die op grond van de ontstaansgeschiedenis van de partij kunnen worden verwacht en een onderzoek van die stoffen in de partijkeuring, tenzij uit het vooronderzoek is gebleken dat de partij is ontstaan door samenvoeging overeenkomstig artikel 4.3.2;
- b. een onderzoek naar eventuele specifieke verontreinigingen die kunnen worden verwacht, indien de partij is gereinigd overeenkomstig BRL 7500 door een bedrijf dat daartoe over een erkenning op grond van het besluit beschikt;
- c. een onderzoek naar eventuele specifieke verontreinigingen die kunnen worden verwacht, indien de partij als nevenproduct is vrijgekomen bij het bewerken van een product waarbij aanhangende grond vrijkomt.

2. Onder aanduiding van onderdeel g als onderdeel h wordt in het vierde lid (nieuw) na onderdeel f een onderdeel ingevoegd, luidende:

g. een beschrijving van het onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis van de partij grond of baggerspecie en de eventuele specifieke verontreinigingen die op grond daarvan kunnen worden verwacht, en de wijze waarop met de resultaten van dat onderzoek in het monsternemingsplan is omgegaan;

E

Artikel 4.3.4. wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid komt de aanhef te luiden:

Bodemonderzoeken zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de bodem, uitgezonderd de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, mits deze voldoen aan de onderzoeksstrategieën, bedoeld in NEN 5740, en zijn gebaseerd op een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, voor:

2. In het tweede lid komt de aanhef te luiden:

Bodemonderzoeken zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de toe te passen grond, mits deze voldoen aan de onderzoeksstrategieën, bedoeld in NEN 5740, en zijn gebaseerd op een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, voor:

3. Het derde lid komt te luiden:

Bodemonderzoeken zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam of baggerspecie, mits deze voldoen aan de onderzoeksstrategieën, bedoeld in NEN 5720, en zijn gebaseerd op een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5717, voor:

4. In het vierde lid komt de aanhef te luiden:

In afwijking van het derde lid kan voor het verspreiden van baggerspecie als bedoeld in artikel 35, onder f of i, van het besluit, voor het bodemonderzoek worden volstaan met een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5717, indien daaruit is gebleken dat de baggerspecie niet afkomstig is van oppervlaktewateren in de gebieden:

F

Artikel 4.3.5. wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het zesde tot zevende lid wordt na het vijfde lid een lid toegevoegd, luidende:

6. Het bepaalde in het vierde lid, onder a, geldt alleen, indien:

a. uit een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, voor zover het de bodem, uitgezonderd de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, betreft, of NEN 5717, voor zover het de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam betreft, is gebleken dat de bodem waarop de milieuhygiënische verklaring betrekking heeft, is gelegen binnen de bodemkwaliteitszone die op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, en

b. uit een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, onderscheidenlijk NEN 5717, is gebleken dat de bodem waarvoor de milieuhygiënische verklaring wordt afgegeven niet afwijkt van de kwaliteit die op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven.

2. Het zevende lid (nieuw) wordt vervangen door een lid, luidende:

7. Het bepaalde in het vierde lid, onder b, geldt alleen, indien:

a. de toepassingslocatie en de plaats van herkomst van de grond of baggerspecie gelegen zijn binnen het gebied waarop de bodemkwaliteitskaart betrekking heeft, of

b. de grond of baggerspecie afkomstig is van een bodembeheergebied, dat op grond van artikel 47 van het besluit als basis kan dienen voor milieuhygiënische verklaringen, en daarbinnen wordt toegepast, en

c. voor alle gemeten stoffen de P95 van de bodemkwaliteitszone van de plaats van herkomst van de grond of baggerspecie op de toepassingslocatie niet leidt tot een overschrijding van de waarden, bedoeld in artikel 44, tweede lid, onder c, hetgeen wordt berekend met behulp van de risicomodule, bedoeld in artikel 4.8.1,

d. uit een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, onderscheidenlijk NEN 5717, is gebleken dat de partij grond of baggerspecie, waarop de milieuhygiënische verklaring betrekking heeft, afkomstig is uit het toepassingsgebied dat op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, en

e. uit een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725, onderscheidenlijk NEN 5717, is gebleken dat de partij grond of baggerspecie waarop de milieuhygiënische verklaring betrekking heeft, niet afwijkt van de kwaliteit die op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven.

G

In de artikelen 4.3.6 en 4.3.7 wordt 'artikel 4.3.3, eerste, tweede en vierde lid' telkens vervangen door: artikel 4.3.3, eerste, tweede, derde en vijfde lid.

H

In bijlage A wordt tabel 2 als volgt gewijzigd:

1. Na noot 5 die is opgenomen achter de waarde '500' voor 'minerale olie', worden een komma en een noot met de aanduiding '8' ingevoegd.

2. Onder de tabel wordt na noot 7 voor *1 een noot toegevoegd, luidende:

⁸ Voor bouwstoffen die worden toegepast in een bovenafdichting van een stortplaats waarop het Stortbesluit bodembescherming van toepassing is, bestaande uit een minerale en een synthetische component, geldt tot 1 januari 2021 een maximale waarde van 1.500 mg/kg droge stof.

I

Bijlage C wordt vervangen door bijlage C, opgenomen in bijlage 1, behorende bij deze regeling.

J

Bijlage D wordt vervangen door bijlage D, opgenomen in bijlage 2, behorende bij deze regeling.

K

In bijlage L wordt in de tabel, onder '4. Aromatische verbindingen', onder '6. Gechloreerde koolwaterstoffen' en onder '8. Overige verontreinigingen' 'NEN 6981' telkens vervangen door: NEN 6970:2016.

Artikel II

Artikel 2 van de Productenregeling asbest wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid en tweede lid, van de Productenregeling asbest wordt na 'correctieblad van augustus 2016' telkens ingevoegd: en correctieblad C2:2017.
2. In het eerste en tweede lid vervalt telkens de laatste volzin.

Artikel III

De Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1, onder i en onder j, van de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 wordt na 'correctieblad van augustus 2016' telkens ingevoegd: en correctieblad C2:2017.
2. Artikel 43b vervalt.

Artikel IV

Artikel 5 van de Regeling Europese afvalstoffenlijst wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder d, en het vierde lid, onder a, wordt na 'correctieblad van augustus 2016' telkens ingevoegd: en correctieblad C2:2017.
2. Het zesde lid vervalt.

Artikel V

Artikel 2 van de Regeling nadere voorschriften asbestwegen milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanduiding 1. voor het eerste lid vervalt.
2. In het eerste lid (oud) wordt na 'correctieblad van augustus 2016' ingevoegd: en correctieblad C2:2017.
3. Het tweede lid vervalt.

Artikel VI

De Regeling uniforme saneringen wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1.1, onder q, wordt na 'correctieblad van augustus 2016' ingevoegd: en correctieblad C2:2017.
2. In artikel 1.5, eerste lid, onder c, wordt 'NEN 5707: 2016' vervangen door: NEN 5707.
3. In artikel 1.5 vervalt het zesde lid.

Artikel VII

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Sharon A.M. Dijksma

**Bijlage 1 bij artikel I, onderdeel D, van de Regeling van de
Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu tot wijziging van de tot
wijziging van de Regeling bodemkwaliteit (actualisering verwijzingen
normdocumenten 2018) en enkele andere ministeriële regelingen
(verwijzing naar normdocumenten)**

Bijlage C, behorende bij de artikelen 2.1 en 2.2

Indien in de tabel voor een categorie van werkzaamheden een normdocument of een onderdeel van een normdocument in de derde kolom, onderscheidenlijk vierde kolom, cursief is weergegeven, geschiedt de aanwijzing van dat normdocument of onderdeel daarvan uitsluitend ten behoeve van de toepassing van de artikelen 9 en 15 van het besluit.

Indien in de tabel voor een categorie van werkzaamheden een normdocument of een onderdeel van een normdocument in de derde kolom, onderscheidenlijk vierde kolom, dikgedrukt is weergegeven, geschiedt de aanwijzing van dat normdocument of onderdeel daarvan uitsluitend ten behoeve van de toepassing van artikel 18 van het besluit (de wijze van uitvoering van een werkzaamheid). De aanwijzing heeft dan betrekking op essentiële eisen.

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
1	Aanleg van bodembeschermende voorzieningen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a.	BRL SIKB 7700 – Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, te gebruiken.	Protocol 7701 – Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening met prefab betonnen elementen, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, met wijzigingsblad van 18

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
			<p>februari 2016, te gebruiken.</p> <p>Protocol 7702 - Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening van beton, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, te gebruiken.</p> <p>Protocol 7703 - Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening met bitumineus materiaal, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, te gebruiken.</p> <p>Protocol 7704 - Aanleg of herstel van een</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
2	Afgeven van kwaliteitsverklaringen , bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b	BRL 1004-01 Kalkzandsteen, versie van 25 mei 2016.	<p>vloeistofdichte kunstharsgebonden bescherm laag, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, te gebruiken.</p> <p>Protocol 7711 - Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voegafdichting, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 30 oktober 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, te gebruiken.</p>
		BRL 1328-03 Pleistersystemen, versie van 30 juni 2016. BRL 2307-2 AEC- bodemas voor	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		ongebonden toepassing in grond en wegenbouwkundige werken, versie van 13 mei 2015.	
		BRL 2506-2 Recyclinggranulaten, versie van 30 juni 2016.	
		BRL 5068 Cellenbeton voor toepassing in buitenwanden (type B- wanden) in bouwwerken, versie van 5 juli 1999, met wijzigingsblad van 9 juni 2016. BRL 5070 Vooraf vervaardigde betonproducten, versie van 16 april 2015. BRL 5071 Vooraf vervaardigde vezelcement producten, versie van 16 april 2015	
		BRL 5076 Vooraf vervaardigde polymeerbeton producten, versie van 16 april 2015. BRL 5077 vooraf vervaardigde geopolymeerbeton producten/ geopolymeerbeton voor	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>ter plaatse gestorte producten, versie van 15 april 2017.</p> <p>BRL 52230 Keramische producten, versie van 22 april 2015.</p> <p>BRL 9301 Mijnsteen voor GWW-werken, versie van 25 februari 2016.</p> <p>BRL 9302-2 E-bodemas in ongebonden toepassing, versie van 8 mei 2015.</p>	
		<p>BRL 9313 Zand uit dynamische wingebeden, versie van 29 november 2012, met wijzigingsblad van 13 mei 2015.</p> <p>BRL 9315 De milieuhygiënische kwaliteit van geëxpandeerde kleikorrels voor ongebonden toepassing in werken, versie van 9 april 2008.</p>	
		<p>BRL 9317 Poreus gesteente van vulkanische oorsprong, versie van 13 mei 2015.</p> <p>BRL 9319 De milieuhygiënische kwaliteit van</p>	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>drinkwaterreststoffen voor toepassing in grondwerken, versie van 31 augustus 2009.</p> <p>BRL 9320 Bitumineus gebonden mengsels, versie van 24 april 2009, met wijzigingsblad van 19 juni 2017.</p> <p>Tot 1 maart 2018 is het toegestaan de versie van 24 april 2009, met wijzigingsblad van 31 december 2014, toe te passen.</p> <p>BRL 9321 Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industriegrind, versie van 4 november 2014.</p> <p>BRL 9322 Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen, versie van 1 maart 2016 met wijzigingsblad van 2 september 2016.</p> <p>BRL 9324 Groevesteen in ongebonden toepassing, versie van 13 mei 2015.</p>	
		BRL 9326 Schelpen, versie van 15 september	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>2011, met wijzigingsblad van 13 mei 2015.</p> <p>BRL 9327 Milieuhygiënische kwaliteit van bitumineuze afdichtingsmaterialen voor toepassing in waterkerende en waterafdichtingssystemen, versie van 30 maart 2017. Tot 1 maart 2018 is het toegestaan de versie van 15 september, met wijzigingsblad van 31 december 2014, toe te passen.</p> <p><i>BRL 9335 Grond, versie van 22 juni 2017, en de bijbehorende SIKB protocollen 9335-1, 9335-2 en 9335-4, versie van 22 juni 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om van BRL 9335 de versie van 12 september 2014 en van het protocol de versie van 5 september 2014, allen met wijzigingsblad versie 1 van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p>	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL 9335, SIKB Protocol 9335-1, SIKB Protocol 9335-2 onderscheidenlijk SIKB Protocol 9335-4, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT- toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p> <p>BRL 9336 Milieuhygiënische kwaliteit van E-Vliegas in ongebonden toepassing, versie van 4 november 2014.</p> <p>BRL 9337 De milieuhygiënische kwaliteit van polymeergebonden</p>	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>steenslag voor toepassing in GWW-werken, versie van 2 november 2009.</p> <p>BRL 9338 Cementgebonden mortel, versie van 17 juni 2016.</p>	
		<p>BRL 9339 De milieuhygiënische kwaliteit van duurzaam waterglasgebonden grond voor in situ toepassing in bouwkundige en civieltechnische werken, versie van 26 mei 2015.</p> <p>BRL 9341 Steenachtige substraten, versie van 25 februari 2016.</p> <p>BRL 9344 De milieuhygiënische kwaliteit van de fractie <500µm vrijkomend bij de productie van primaire steenachtige toeslagmaterialen, versie van 24 april 2017.</p>	
3	Analyse van	<p>BRL 9345 Slakken en slakmengsels voor toepassing in GWW-werken, versie van 7 oktober 2015.</p> <p>NEN-EN-ISO/IEC 17025</p>	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	<p>bouwstoffen, grond of baggerspecie, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c</p>	<p>Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratielaboratoria, versie van 2005 +C1:2007.</p> <p>AP 04-A, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Algemeen, versie 9, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>AP 04-V, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Monstervoorbehandeling, versie 10, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>AP 04-SG, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Samenstelling grond,</p>	<p>Pakket SG1.</p> <p>Pakket SG2.</p> <p>Pakket SG3.</p> <p>Pakket SG4.</p> <p>Pakket SG5.</p> <p>Pakket SG6.</p> <p>Pakket SG7.</p> <p>Pakket SG8.</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>versie 12, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>AP 04-SB, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Samenstelling bouwstoffen (niet zijnde grond en afvalstoffen), versie 9, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>AP 04-U, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Uitloogonderzoek, versie 9, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>AP 04-E, Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen, onderdeel Analyse van eluaten, versie 9, vastgesteld op 23 juni 2016.</p>	<p>Pakket SB1. Pakket SB2. Pakket SB3. Pakket SB4. Pakket SB5.</p> <p>Pakket U1. Pakket U2. Pakket U3.</p>

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
4	Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d	<p>NEN-EN-ISO/IEC 17025 Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratielaboratoria, versie van 2005 +C1:2007.</p> <p>AS SIKB 3000, Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek, versie 7, vastgesteld op 23 juni 2016.</p>	<p>Protocol 3001, Conserveringsmethoden en conserveringstermijnen voor milieumonsters, versie 4 van 2 oktober 2014..</p> <p>Protocollen 3010 t/m 3090, Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek, versie 8, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>Protocollen 3110 t/m 3190, Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en Grondwateronderzoek, versie 7, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p>Protocollen 3210 t/m</p>

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
5	Bewerking van verontreinigde grond of baggerspecie, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e	<p><i>BRL SIKB 7500, Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 17 april 2014, met Wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. De volgende werkgebieden worden onderscheiden in BRL SIKB 7500, Protocol 7510:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– Thermische reiniging;</i> <i>– Extractieve reiniging;</i> <i>– Biologische reiniging;</i> <i>– Koude immobilisatie;</i> <i>– Fysische scheiding (nat- en droog zeven).</i> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL</p>	<p>3290, Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek, versie 5, vastgesteld op 23 juni 2016.</p> <p><i>Protocol 7510, Procesmatige ex situ reiniging/bewerking en immobilisatie van grond en baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 17 april 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 7511, Ontwateren en rijpen van baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.0.1, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
6	Certificering van personen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f	<p>SIKB 7500, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p> <p>NEN-EN-ISO/IEC 17065:2012, Conformiteitsbeoordeling -Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten en een of meerdere normdocumenten die zijn opgenomen in deze tabel met uitzondering</p>	<p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit Protocol 7510, onderscheidenlijk Protocol 7511, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
7	<p>Periodieke inspectie van bodembeschermende voorzieningen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g</p>	<p>van de normdocumenten die zijn opgenomen bij categorie 2.</p> <p>AS SIKB 6700 – Inspectie bodembeschermende voorzieningen, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.0, vastgesteld op 19 februari 2015, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.</p>	<p>Protocol 6701 – Visuele inspectie vloeistofdichtheid, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.0, vastgesteld op 19 februari 2015, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.</p> <p>Protocol 6702 – Geoelektrische meting vloeistofdichtheid, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.0, vastgesteld op 19 februari 2015, toe te passen.</p> <p>Protocol 6703 – Hydrologische meting vloeistofdichtheid, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
8	Milieukundige begeleiding, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder h	<p><i>BRL SIKB Deel 6000, Beoordelingsrichtlijn Milieukundige begeleiding van (water)bodemsaneringen, ingrepen in de waterbodem en nazorg, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.2, vastgesteld op 2 oktober 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. De volgende werkgebieden worden onderscheiden in BRL</i></p>	<p>2.0, vastgesteld op 19 februari 2015, toe te passen.</p> <p>Protocol 6704 – Meten vloeistofdichtheid met luchtteststelsysteem, versie 2.0, vastgesteld op 19 februari 2015.</p> <p>Protocol 6711 – Visuele inspectie vloeistofdichtheid minerale lagen, versie 1.0, vastgesteld op 19 februari 2015.</p> <p><i>Protocol 6001, Milieukundige begeleiding van landbodemsanering met conventionele methoden en nazorg, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 13 december 2012, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 6002, Milieukundige</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>SIKB 6000: - Verificatie; - Processturing</p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL SIKB 6000, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p> <p>Of</p> <p>BRL SIKB 7000- Uitvoering van (water)bodemsaneringe n en ingrepen in de waterbodem, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 5,</p>	<p><i>begeleiding van landbodemsanering met in situ methoden en nazorg, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 13 december 2012, met wijzigingsblad 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 6003, Milieukundige begeleiding van ingrepen in de waterbodem en uitvoering van waterbodemsaneringen, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.2, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Dezelfde documenten als bij onderdeel verificatie</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>vastgesteld op 19 juni 2014, met wijzigingsblad van 12 februari 2015, toe te passen.</p> <p>De volgende werkgebieden worden onderscheiden in BRL SIKB 7000:</p>	<p><i>De essentiële eisen ILT-toezicht uit Protocol 6001, Protocol 6002, onderscheidenlijk Protocol 6003, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</i></p> <p>Of</p> <p>Protocol 7002 – Uitvoering van landbodemsaneringen met in situ methoden, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.3, vastgesteld op 12</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
9	Monsterneming bij partijkeuringen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i (zie noot)	<p><i>BRL SIKB 1000, Beoordelingsrichtlijn Monsterneming voor partijkeuringen, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 8.2, vastgesteld op 2 oktober 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>of</i></p> <p><i>AS SIKB 1000, Accreditatieschema Monsterneming voor partijkeuringen, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.1, vastgesteld op 4 maart 2010, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL SIKB 1000, onderscheidenlijk AS SIKB 1000, zoals aangegeven in het</p>	<p>december 2013, toe te passen.</p> <p><i>Protocol 1001, Monsterneming voor partijkeuringen grond en baggerspecie, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.1, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. Protocol 1002, Monsterneming voor partijkeuringen niet-vormgegeven bouwstoffen, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.1, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. Protocol 1003, Monsterneming voor partijkeuringen vormgegeven bouwstoffen, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>	<p><i>april 2019 is het toegestaan om versie 2.1, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit Protocol 1001, Protocol 1002, onderscheidenlijk Protocol 1003, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>
10	Produceren van bouwstoffen, grond of baggerspecie, bedoeld in artikel 2.1,	De normdocumenten die bij categorie 2 zijn opgenomen.	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	eerste lid, onder j		
11	Uitvoering van een sanering van de bodem, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder k	BRL SIKB 7000 – Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 5, vastgesteld op 19 juni 2014, met wijzigingsblad van 12 februari 2015, toe te passen.	<p>Protocol 7001 – Uitvoering van landbodemsanering met conventionele methoden, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.2, vastgesteld op 12 december 2013, toe te passen.</p> <p>Protocol 7002 – Uitvoering van landbodemsaneringen met in situ methoden, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.3, vastgesteld op 12 december 2013, toe te passen.</p> <p>Protocol 7003 – Uitvoering van waterbodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het</p>

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
12	Veldwerk, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder I (zie noot)	<p><i>BRL SIKB 2000, Beoordelingsrichtlijn Veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 5, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>of</p> <p><i>AS SIKB 2000, Accreditatieschema Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem-</i></p>	<p>toegestaan om versie 3.2, vastgesteld op 12 december 2013, toe te passen.</p> <p>Protocol 7004 – Tijdelijk uitplaatsen van grond, versie 9.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.1, vastgesteld op 12 december 2013, toe te passen.</p> <p><i>Protocol 2001, Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.2, vastgesteld op 12 december 2013, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 2002, Het nemen van grondwatermonsters,</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p><i>en waterbodemonderzoek, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.8, vastgesteld op 7 februari 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL SIKB 2000, onderscheidenlijk AS SIKB 2000, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>	<p><i>versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4, vastgesteld op 12 december 2013, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 2003, Veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.2, vastgesteld op 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p><i>Protocol 2018, Maaiveld inspectie en monsterneming van asbest in bodem, versie 6.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.2, vastgesteld 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
			<p>Protocol 2001, Protocol 2002, Protocol 2003, onderscheidenlijk Protocol 2018, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>
13	<p>Verwijderen, onklaar maken, reparatie en installeren ondergrondse opslagtanks, leidingen en appendages, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder m.</p>	<p>BRL-K902, Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksanering HBO/diesel, KIWA Nederland B.V., versie 04, vastgesteld op 26 juli 2011 met wijzigingsbladen van 14 september 2012 en 29 mei 2015. BRL-K903,</p>	

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor de Regeling Erkenning Installateurs Tankinstallaties, KIWA Nederland B.V., versie 08, vastgesteld op 1 februari 2011 met wijzigingsbladen van 15 december 2011, 1 januari 2013, 14 februari 2015, 1 april 2015 en 21 september 2015.</p> <p>BRL K904, Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksaneringen, KIWA Nederland B.V., versie 4, vastgesteld op 15 juni 2016.</p> <p>BRL K905, Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tankreiniging, KIWA Nederland B.V., versie 3 vastgesteld op 1 maart 2016.</p>	
14	Beoordeling en keuring van ondergrondse	AS SIKB 6800 – Controle en keuring tank(opslag)installaties,	Protocol 6801 – Controle bekleding en kathodische

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	opslagtanks, leidingen en appendages en daarbij behorende voorzieningen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder n.	versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 januari 2019 is het toegestaan om versie 1.3 vastgesteld op 20 februari 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.	<p>bescherming van ondergrondse tanks en ondergronds leidingwerk behorende bij onder- of bovengrondse tanks, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 januari 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 20 februari 2014, toe te passen.</p> <p>Protocol 6802 – Controle op water/bezinksel/micro-organismen in onder- en bovengrondse tanks, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 januari 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld 20 februari 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.</p> <p>Protocol 6803 – Controle aarding en potentiaalvereffening, van ondergrondse tanks en ondergronds</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
15	Inspecteren van de aanleg van een werk met isolerende	AS SIKB 6900, Accreditatieschema Inspectie werk met IBC-	<p>leidingwerk behorende bij onder- of bovengrondse tanks, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 januari 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 20 februari 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.</p> <p>Protocol 6811 – Keuring van ondergrondse tanks of ondergronds leidingwerk behorende bij onder- of bovengrondse tanks; uitvoeren bodemweerstandsmeting, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 januari 2019 is het toegestaan om versie 1.3, vastgesteld op 20 februari 2014, met wijzigingsblad van 18 februari 2016, toe te passen.</p> <p>Protocol 6901, Inspectie bij aanleg IBC-werk, versie 2.0,</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	voorzieningen bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder o.	bouwstof, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.0, vastgesteld op 28 februari 2013 met wijzigingsblad van 30 oktober 2014, toe te passen.	vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.0, vastgesteld op 28 februari 2013, met wijzigingsblad van 30 oktober 2014, toe te passen.
16	Aanbrengen van isolerende voorzieningen bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder p.	BRL 1148, Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO procescertificaat voor aanleg van afdichtingslagen met zandbentonietpolymeer-gel mengsel, 7 april 2014. BRL 1149, Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO procescertificaat voor verwerken van kunststof folie, 14 juni 2002, met wijzigingsblad van 21 maart 2005.	
17	Controle van de staat van een werk, bedoeld in artikel 2.1., eerste lid, onder q.	AS SIKB 6900, Accreditatieschema Inspectie werk met IBC-bouwstof, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.0, vastgesteld op 28 februari 2013,	Protocol 6902, Controle staat van het IBC-werk, versie 2.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 1.0, vastgesteld op 28 februari 2013, met wijzigingsblad van 30

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
18	Samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder r.	<p>met wijzigingsblad van 30 oktober 2014, toe te passen.</p> <p><i>BRL 9335 Grond, versie van 12 september 2014 en de bijbehorende SIKB protocollen 9335-1, 9335-2 en 9335-4, versie van 22 juni 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 5 september 2014, met wijzigingsblad versie 1 van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL 9335, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>	<p>oktober 2014, toe te passen.</p> <p><i>SIKB protocol 9335-1, versie van 22 juni 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 5 september 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. SIKB protocol 9335-2, versie van 22 juni 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 5 september 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen. SIKB protocol 9335-4, versie van 22 juni 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 5 september 2014 met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen van SIKB Protocol 9335-1, SIKB Protocol 9335-2 onderscheidenlijk</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>Of</p> <p><i>BRL SIKB 7500, Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 17 april 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen van BRL SIKB 7500, zoals aangegeven in BRL SIKB, Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016, toe te passen.</p>	<p>SIKB Protocol 9335-4, zoals aangegeven in Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p> <p>Of</p> <p><i>Protocol 7510, Procesmatige ex situ reiniging van grond en baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 4.0, vastgesteld op 17 april 2014, met wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
			<p><i>Protocol 7511, Ontwateren en rijpen van baggerspecie, versie 5.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.0.1, vastgesteld op 12 december 2013, met Wijzigingsblad van 10 maart 2016, toe te passen.</i></p> <p>De essentiële eisen van Protocol 7510, onderscheidenlijk Protocol 7511, zoals aangegeven in het document, Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om de versie van 6 oktober 2016 toe te passen.</p>
19	Mechanisch boren in	BRL SIKB 2100,	Protocol 2101,

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	de bodem, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder s.	<p>Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren, versie 4.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.3, vastgesteld op 16 april 2015, met wijzigingsblad van 8 oktober 2015, toe te passen.</p> <p>De volgende werkgebieden, worden onderscheiden in BRL SIKB 2100:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanische boringen zonder waterdruk; - mechanische boringen met waterdruk; - mechanische luchtliftboringen. 	Mechanisch boren, versie 4.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 3.3, vastgesteld op 16 april 2015, met wijzigingsblad van 8 oktober 2015, toe te passen.
20	Keuren van mestbassins en afdekkingen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder t.	Beoordelingsrichtlijn BRL 2344 voor het Kiwa procescertificaat voor verlengen van de referentieperiode voor mestbassins en afdekkingen voor mestbassins, KIWA Nederland B.V., versie van 20 april 2017.	
21	Ontwerpen, installeren, beheren en onderhouden van	BRL SIKB 11000, Beoordelingsrichtlijn Ontwerp, Realisatie,	Protocol 11001, Ontwerp, Realisatie, Beheer en onderhoud

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
	<p>het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen en bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel u.</p>	<p>Beheer en onderhoud ondergrondse deel bodemenergiesystemen, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.0, vastgesteld op 2 oktober 2014, met wijzigingsblad van 8 oktober 2015, toe te passen. De volgende werkgebieden worden onderscheiden in BRL SIKB 11000:</p> <p>1a. Ontwerpen op hoofdlijnen van open bodemenergiesystemen; 1b. Ontwerpen op hoofdlijnen van gesloten bodemenergiesystemen; 2a. Ontwerpen in detail van open bodemenergiesystemen; 2b. Ontwerpen in detail van gesloten bodemenergiesystemen; 3a. Installeren van open bodemenergiesystemen; 3b. Installeren van gesloten bodemenergiesystemen; 4a. Beheren en onderhouden van open</p>	<p>ondergrondse deel bodemenergiesystemen, versie 3.0, vastgesteld op 5 oktober 2017. Tot 1 april 2019 is het toegestaan om versie 2.0, vastgesteld op 2 oktober 2014, met wijzigingsblad van 8 oktober 2015, toe te passen.</p>

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		bodemenergiesystemen; 4b. Beheren en onderhouden van gesloten bodemenergiesystemen.	
22	Ontwerpen, installeren en beheren van het bovengrondse deel van bodemenergiesystem en bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel v.	BRL KvINL 6000 Deel 21/00, Beoordelingsrichtlijn voor het KvINL procescertificaat voor 'ontwerpen, installeren en beheren van installaties', Deelgebied ontwerpen en installeren van energiecentrales van bodemenergiesystemen en het beheren van bodemenergiesystemen, versie van 20 januari 2017. Tot 1 april 2018 is het toegestaan om de volgende normdocumenten te gebruiken: BRL KBI 6000 Deel 00, Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO INSTAL certificaat voor Ontwerpen, Installeren en Beheren van Installaties, Algemeen deel, vastgesteld op 30 april 2013, met	ISSO-publicatie 39 Energiecentrale met warmte- en koudeopslag (WKO). Ontwerp, realisatie en beheer, vastgesteld op 1 juni 2017. ISSO-publicatie 44 Het ontwerp van hydraulische schakelingen voor verwarmen, vastgesteld op 5 november 1998. ISSO-publicatie 47 Ontwerp hydraulische schakelingen voor koelen, vastgesteld op 17 maart 2005. ISSO-publicatie 69 Model voor de beschrijving van de werking van een klimaatinstallatie, vastgesteld op 8 november 2002. ISSO-publicatie 72 Ontwerp van individuele en klein elektrische warmtepomp-systemen

Categorie	Werzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		<p>wijzigingsblad van 30 september 2013</p> <p>En</p> <p>BRL 6000 Deel 21, Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO INSTAL certificaat voor Ontwerpen, Installeren en Beheren van energiecentrales van bodemenergiesystemen, versie van 23 januari 2014 met wijzigingsblad van 1 september 2014.</p> <p>De volgende deelgebieden worden onderscheiden in BRL KvINL 6000 Deel 21/00:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwerpen van energiecentrales van bodemenergiesystemen van individuele woningen(ontwerpen, klein); 2. Installeren van energiecentrales van bodemenergiesystemen van individuele woningen(installeren, klein); 3. Beheren van bodemenergiesystemen van individuele 	<p>voor woningen, vastgesteld op 1 juni 2017.</p> <p>ISSO-publicatie 76 Montage- en materiaalspecificaties voor warmwaterverwarmingsinstallaties, vastgesteld op 24 mei 2005.</p> <p>ISSO-publicatie 80 Handboek integraal ontwerpen van collectieve installaties met warmtepompen in woningbouw, vastgesteld op 1 juni 2017.</p>

Categorie	Werkzaamheden	Normdocumenten Certificatie- en accreditatierichtlijnen	Onderdelen
		woningen (beheren, klein); 4. Ontwerpen van energiecentrales van bodemenergiesystemen van woongebouwen en/of utiliteitsgebouwen (ontwerpen, groot); 5. Installeren van energiecentrales van bodemenergiesystemen van woongebouwen en/of utiliteitsgebouwen (installeren, groot); 6. Beheren van bodemenergiesystemen van woongebouwen en/of utiliteitsgebouwen (beheren, groot).	

Noot 1

Onder een werkzaamheid als bedoeld in categorie 9 (monsterneming bij partijkeuringen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i) en 12 (veldwerk, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder l) wordt niet verstaan:

- a. het assisteren van een medewerker van een persoon of instelling die voor die werkzaamheid is erkend, bij het verrichten van handelingen ten behoeve van een zodanige werkzaamheid waarvoor die medewerker op de erkenning is vermeld,
- b. voor zover de assistentie plaatsvindt onder toezicht en verantwoordelijkheid van de medewerker bedoeld onder a,
- c. voor zover niet tegelijkertijd ook door een andere persoon assistentie wordt verleend, en
- d. voor zover het werkzaamheden betreft die de assistent blijkens de BRL SIKB 1000 of de BRL SIKB 2000 mag verrichten.

**Bijlage 2 bij artikel I, onderdeel E, van de Regeling van de
Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu tot wijziging van de tot
wijziging van de Regeling bodemkwaliteit (actualisering verwijzingen
normdocumenten 2018) en enkele andere ministeriële regelingen
(verwijzing naar normdocumenten)**

Bijlage D

Overzicht gebruikte normdocumenten en onderzoeksprotocollen

I. Normdocumenten

Van de normdocumenten waarnaar in deze regeling wordt verwezen, worden de volgende uitgaven bedoeld:

- ASTM -norm D 3682-13 Standard test method for major and minor elements in combustion residues from coal utilization processes, 2013, verkrijgbaar via de website van NEN (www.NEN.nl)
- CROW-publicatie 125, Werken met de richtlijn IBC-maatregelen – Evaluatie van reguliere werken en ervaringsprojecten, 1 april 1998
- CROW publicatie 144, Toetsingskader IBC-maatregelen, maart 2000
- CUR-Aanbeveling 49, Bentonietmatten in bodembeschermende voorzieningen, 1 juni 1997
- CUR-Aanbeveling 50, Bentonietmatten in bodembeschermende voorzieningen, 1 november 1997
- HCB 2009-200 Bouwsectorspecifieke procedures en eisen voor beoordelingsrichtlijnen en kwaliteitsverklaringen van de collectieve merken van SBK, februari 2009
- NEN 5104, Geotechniek – Classificatie van onverharde grondmonsters, 1 september 1989
- NEN 5707, Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond, augustus 2015, met correctieblad van augustus 2016 en correctieblad C2:2017
- NEN 5717: 2017, Bodem – Waterbodem – Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek, september/oktober 2017
- NEN 5720: 2017, Bodem – Waterbodem – Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek, september/oktober 2017

- NEN 5725: 2017, Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek, september/oktober 2017
- NEN 5740, Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, januari 2009, met wijzigingsblad van 1 februari 2016
- NEN 5753: 2017, Bodem – Bepaling van het lutumgehalte en de korrelgrootteverdeling in grond en waterbodem met behulp van zeef en pipet, september/oktober 2017
- NEN 5754-Bodem-Berekening van het gehalte aan organische stof volgens de gloeiverliesmethode, oktober 2014
- NPR 6416, Atomaire-absorptiespectrometrie – Vlamtechniek – Algemene richtlijnen, juni 1995
- NPR 6417, Atomaire-absorptie-spectrometrie – Grafietoventechniek – Algemene richtlijnen, juli 1997
- NEN 7300 Ontw., Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monsterneming – Algemene aanwijzingen, november 1999
- NVN 7301 Ontw., Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monsterneming – Monsterneming van korrelvormige materialen uit materiaalstromen, november 1999
- NVN 7302 Ontw., Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monsterneming – Monsterneming van korrelvormige materialen uit statische partijen, november 1999
- NVN 7303 Ontw., Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monsterneming – Monsterneming van vormgegeven en monolitische materialen, november 1999
- NEN 7310, Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monstervoorbehandeling – Algemene aanwijzingen, juni 1995
- NVN 7311, Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monstervoorbehandeling – Monsteropslag en - conservering, juni 1995
- NVN 7312, Uitloogkarakteristieken van vaste grond- en steenachtige bouwmaterialen en afvalstoffen – Monstervoorbehandeling – Monstervoorbehandeling voor de bepaling van het uitlooggedrag en het gehalte van anorganische componenten, juli 1995

- NEN 7371, Uitloogkarakteristieken – Bepaling van de beschikbaarheid voor uitloging van anorganische componenten – Vaste grond- en steenachtige materialen, januari 2004
- NEN 7373, Uitloogkarakteristieken – Bepaling van de uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een kolomproef – Vaste grond- en steenachtige materialen, januari 2004
- NEN 7375, Uitloogkarakteristieken – Bepaling van de uitloging van anorganische componenten uit vormgegeven en monolitische materialen met een diffusieproef – Vaste grond- en steenachtige materialen, januari 2004
- NEN 7383, Uitloogkarakteristieken – Bepaling van de cumulatieve uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een vereenvoudigde procedure voor de kolomproef – Vaste grond- en steenachtige materialen, januari 2004
- NEN-ISO 3310-2, Controlezeven – Technische eisen en beproevingen – Deel 2: Geperforeerde plaatzeven, september 1999
- NEN-EN 13383-1, Waterbouwsteen – Deel 1: Specificatie, juni 2002
- NEN-EN 13383-2, Waterbouwsteen – Deel 2: Beproevingmethoden, mei 2002
- SIKB, Werkvoorschrift beoordelen ontwerp IBC-werk, 30 mei 2013

II. Richtlijnen voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten

- Richtlijn voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten, 3 september 2007, met het wijzigingsblad van 1 januari 2018.

III. Werkvoorschriften

- Rapport Toepassing bitumenemulsie als diffusieremmende constructie tussen minerale afdichting en AVI-bodemas, mei 2003.

Toelichting

Algemeen

1. Hoofdpijnen

De Regeling bodemkwaliteit geeft een technische invulling van de regels van het Besluit bodemkwaliteit. Hierin is onder andere geregeld op welke wijze de kwaliteit van bouwstoffen, grond en baggerspecie wordt bepaald en aan de daarvoor geldende normen wordt getoetst.

Voorts geeft de Regeling bodemkwaliteit invulling aan de regels met betrekking tot de kwaliteitsborging in het bodembeheer, in de praktijk Kwalibo genoemd. Bepaalde werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd door erkende personen of bedrijven. In de Regeling bodemkwaliteit zijn deze werkzaamheden aangewezen. Daarbij wordt voor elke werkzaamheid aangegeven volgens welke normdocumenten de werkzaamheid moet worden verricht. De normdocumenten vormen de grondslag voor het verlenen van accreditaties, certificaten en erkenningen. Zij worden door het bedrijfsleven (zowel uitvoerend als betalend) en de overheid samen opgesteld. Dit systeem beperkt de administratieve lasten voor bedrijven tot een minimum. Het stelsel van beoordelingsrichtlijnen, kwaliteitsverklaringen en certificaten levert onder meer een wettelijk bewijsmiddel.

Normdocumenten zijn niet statisch. Innovaties en veranderende inzichten kunnen aanleiding geven tot aanpassing van deze documenten. Een nadrukkelijke wens van het bedrijfsleven is dat de Regeling bodemkwaliteit hierop aansluit, zodat in de uitvoeringspraktijk kan worden gewerkt volgens de laatste inzichten en technieken. In verband hiermee wordt de Regeling bodemkwaliteit periodiek geactualiseerd. Hierdoor worden de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de regelgeving verbeterd en wordt bijgedragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van Kwalibo.

Met de onderhavige wijziging van de Regeling bodemkwaliteit (hierna: wijzigingsregeling) vindt een dergelijke periodieke actualisatie plaats. Dit is de enige wijziging van de regeling die in 2018 is voorzien.¹

---

¹ Daarom is sprake van de aanduiding 'actualisering verwijzingen normdocumenten 2018' en niet, overeenkomstige de aanduiding bij eerdere halfjaarlijkse wijzigingen, 'actualisering verwijzingen normdocumenten 2018.1'.

De wijziging houdt verband met recente wijzigingen van diverse normdocumenten, genoemd in bijlage C. Voor een overzicht van de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel I, onderdeel I.

In dit verband is in het bijzonder een wijziging van een normdocument over de splitsing van samengevoegde partijen grond of baggerspecie van belang. Hierop wordt uitgebreider ingegaan in paragraaf 2.

Daarnaast bevat de wijzigingsregeling een actualisatie van de normdocumenten in bijlage D. Voor een overzicht van de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel I, onderdeel J.

Vanwege de actualisatie van de normdocumenten voor asbest worden behalve de Regeling bodemkwaliteit tevens enkele andere regelingen aangepast waarin naar die normdocumenten wordt verwezen, namelijk de Productenregeling asbest, de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006, de Regeling Europese afvalstoffenlijst, de Regeling nadere voorschriften asbestwegen milieubeheer en de Regeling uniforme saneringen.

In paragraaf 4.3 van de Regeling bodemkwaliteit zijn enkele wijzigingen aangebracht waarmee wordt beoogd om beter te waarborgen dat passend vooronderzoek wordt verricht ten behoeve van de verlening van een milieuhygiënische verklaring overeenkomstig de aangewezen normdocumenten. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3.

Tot slot is een uitvoeringsvraagstuk betreffende de bovenafdichting van stortplaatsen opgelost. Deze wijziging wordt besproken in de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel H.

Al deze wijzigingen worden in de artikelsgewijze toelichting toegelicht.

2. Splitsing van samengevoegde partijen grond of baggerspecie

De BRL 9335 maakt het mogelijk dat kleine partijen grond en baggerspecie worden samengevoegd tot een grotere partij van maximaal 2000 ton. De samenvoeging mag alleen worden verricht door erkende grondbanken (hierna: certificaathouders) op de wijze die is aangegeven in artikel 4.3.2 van de Regeling bodemkwaliteit en in de BRL 9335. Alleen voor de samengevoegde partij is verplicht gesteld om deze vervolgens te laten keuren en indelen in een van de

bodemkwaliteitsklassen die zijn onderscheiden in het Besluit bodemkwaliteit. Deze informatie moet in de milieuhygiënische verklaring worden vermeld, die kan worden gebruikt als bewijsmiddel dat is voldaan aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit. Er hoeft dus geen milieuhygiënische verklaring te worden opgesteld op basis van een keuring van de afzonderlijke kleine partijen die worden samengevoegd. Deze regeling voorkomt dat hoge kosten moeten worden gemaakt voor keuringen van kleine partijen.

Door het samenvoegen van verschillende kleine partijen grond en baggerspecie ontstaat een partij met een heterogene samenstelling. Daarom is het wenselijk dat de samengevoegde partij alleen op de markt mag worden gebracht als geheel of in zo groot mogelijke deelpartijen. Hierdoor kan worden voorkomen dat deelpartijen met een van de totale partij afwijkende kwaliteit worden verhandeld. Afnemers van de certificaathouders willen echter vaak niet de totale samengevoegde partij grond afnemen, maar slechts deelpartijen.

Om aan deze wens tegemoet te komen is onderzocht op welke wijze samengevoegde partijen verantwoord kunnen worden gesplitst zodat wordt voorkomen dat deelpartijen een te afwijkende kwaliteit hebben. Uit het onderzoek van Deltares uit 2015^[1] blijkt dat na splitsten deelpartijen inderdaad een afwijkende kwaliteit kunnen hebben ten opzichte van de samengevoegde partij waarop de milieuhygiënische verklaring betrekking heeft. Dit is ongewenst, omdat de milieuhygiënische verklaring dan onjuiste informatie over de kwaliteit van de afgesplitste partij geeft. Hierdoor komt het vertrouwen dat de markt in gecertificeerde producten stelt, onder druk te staan.

Daarom zijn in de nieuwe versie van BRL 9335 voorschriften opgenomen om bij het splitsen van samengevoegde partijen het risico op een afwijkende kwaliteit van de deelpartijen tot aanvaardbare proporties te beperken.

De nieuwe voorschriften in BRL 9335 houden in dat certificaathouders licht verontreinigde grond alleen mogen splitsen in deelpartijen van ten minste 500 ton, of, in geval de samengevoegde partij via mechanisch zeven is gehomogeniseerd, in deelpartijen van ten minste 100 ton.

Daarnaast zijn certificaathouders volgens de nieuwe voorschriften verplicht in de milieuhygiënische verklaring die aan de afnemers van grond of baggerspecie wordt verstrekt, informatie op te nemen dat de hiervoor beschreven beperkingen voor het splitsen van (deelpartijen van) een samengevoegde partij ook gelden voor de afnemers van een (deel)partij. Als de afnemer zich hier niet aan houdt, beschikt hij niet over een geldige milieuhygiënische verklaring over de partij

---

^[1] Deltares, Verantwoord samenvoegen en splitsen van grondpartijen, 2015, rapportnummer 1210870-00.

grond of baggerspecie waarop de verklaring betrekking heeft. Hij heeft dan geen geldig bewijsmiddel waarmee hij kan aantonen dat de partij aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet.

Uit het voorgaande blijkt dat op zichzelf juridisch gezien voldoende is geregeld dat bij splitsing van samengevoegde partijen moet worden voldaan aan de bepalingen die daaromtrent zijn opgenomen in BLR 9335, in het bijzonder paragraaf 6.9 van protocol 1 dat van BRL 9335 deel uitmaakt (splitsen van samengevoegde partijen). Omdat het echter van groot belang is dat geen splitsing plaatsvindt die niet in overeenstemming is met BRL 9335 wordt het wenselijk geacht de beperkingen voor het splitsen van samengevoegde partijen ook in de Regeling bodemkwaliteit zelf nog eens uitdrukkelijk vast te leggen.

Daarom is in artikel 4.3.1 bepaald dat bij splitsing van samengevoegde partijen moet worden voldaan aan BLR 9335. Hierbij wordt opgemerkt dat deze verplichting blijkens de gekozen formulering niet alleen geldt voor certificaathouders, maar ook voor hun afnemers die afgesplitste deelpartijen op de markt brengen, zoals aannemers die na toepassing van een partij grond of baggerspecie een restant van de partij niet meer nodig hebben.

3. Vooronderzoek ten behoeve van een milieuhygiënische verklaring

Het is van groot belang dat de verschillende belanghebbenden kunnen vertrouwen op de informatie over de kwaliteit van de grond of baggerspecie die in de milieuhygiënische verklaring is opgenomen.

Een milieuhygiënische verklaring kan worden gebaseerd op een van de volgende vijf typen kwaliteitsbepaling die de Regeling bodemkwaliteit toestaat: 1) partijkeuring, 2) erkende kwaliteitsverklaring, 3) bodemonderzoek, 4) bodemkwaliteitskaart; 5) fabrikant eigen verklaring. Voor elk van deze vijf verschillende typen kwaliteitsbepaling van grond en baggerspecie is het noodzakelijk om eerst het nodige vooronderzoek te doen. De wijze waarop dit vooronderzoek moet worden verricht, is voor elk type kwaliteitsbepaling in de Regeling bodemkwaliteit aangegeven door middel van verwijzing naar de toepasselijke normdocumenten. Zo is als milieuhygiënische verklaring alleen een erkende kwaliteitsverklaring toegestaan, indien uit het vooronderzoek is gebleken dat sprake is van een samengevoegde partij. Hierop is de BRL 9335 van toepassing. Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725, indien het betrekking heeft op de landbodem of op grond, onderscheidenlijk NEN 5717, indien het betrekking heeft op de waterbodem of oeverbodem of op baggerspecie.

In een vooronderzoek wordt nagegaan op welke wijze een partij tot stand is gekomen en wat bekend is over de historie van de locatie waaruit de grond of baggerspecie is ontgraven. Uit dit vooronderzoek kan informatie komen die van belang is voor het vervolgonderzoek van de kwaliteit van de grond of baggerspecie. Indien die informatie ontbreekt, bestaat het risico dat niet het juiste vervolgonderzoek plaatsvindt, waardoor de betrouwbaarheid van de milieuhygiënische verklaring in het geding komt. Hierin kan dan onjuiste informatie over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie zijn opgenomen, waaruit blijkt dat die partij aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet terwijl dat in werkelijkheid niet het geval is.

Uit de evaluatie van het Besluit bodemkwaliteit^[1] is naar voren gekomen dat de vooronderzoeken in de praktijk vaak tekortschieten of zelfs achterwege blijven. Bij onzorgvuldig vooronderzoek of ontbreken van vooronderzoek kan voor het vervolgonderzoek ten behoeve van de milieuhygiënische verklaring een verkeerde onderzoeksstrategie worden gekozen. Ook bestaat dan het risico dat ten onrechte alleen het standaard stoffenpakket wordt onderzocht, terwijl er aanleiding is om ook specifieke verontreinigende stoffen te onderzoeken, die vanwege bijzondere omstandigheden die in het vooronderzoek zijn gebleken, in de partij aanwezig kunnen zijn. Dit leidt tot onbetrouwbare milieuhygiënische verklaringen.

Zo komt veelvuldig voor dat de milieuhygiënische verklaring van een partij grond of baggerspecie is gebaseerd op een partijkeuring zonder dat duidelijk is welke handelingen met de partij zijn verricht voorafgaand aan de keuring of welke bodembedreigende stoffen zijn gebruikt op de plaats waar de grond is ontgraven. Hierdoor ontbreekt essentiële informatie die nodig is om op grond van een partijkeuring een milieuhygiënische verklaring te kunnen afgeven.

Hiervan worden de volgende voorbeelden gegeven.

- Gebleken is dat met enige regelmaat partijen grond of baggerspecie op de markt worden gebracht waarvan de kwalificatie niet is gebaseerd op onderzoek naar de stoffen die op grond van de bodembedreigende activiteiten op de ontgravingslocatie konden worden verwacht. Daarmee worden partijen als minder verontreinigd gekwalificeerd dan dat ze in werkelijkheid zijn en bestaat het risico dat verontreinigde grond wordt toegepast op locaties waar dat niet is toegestaan met het oog op het beoogde gebruik van de locatie. Daarmee worden twee van de belangrijkste uitgangspunten van het Besluit bodemkwaliteit ondermijnd, namelijk dat wat schoon is schoon moet blijven en dat toe te passen grond of baggerspecie

---

^[1] Door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik. Zo moet het vervolgonderzoek voor grond die blijkens het vooronderzoek afkomstig is van een voormalige boomgaard, niet alleen worden verricht voor het standaard analysepakket, maar ook voor bestrijdingsmiddelen die in de boomgaard zijn gebruikt.

- Ook is gebleken dat grond regelmatig ten onrechte met een partijkeuring op de markt wordt gebracht die door of in opdracht van de toepasser is opgesteld, terwijl eigenlijk sprake is van een samengevoegde partij. Voor samengevoegde partijen moet blijkens het toepasselijke normdocument BRL 9335 gebruik worden gemaakt van een erkende kwaliteitsverklaring die door een certificaathouder is opgesteld. Voor samengevoegde partijen is een partijkeuring niet als bewijsmiddel toegestaan.

Daarnaast zijn er twee situaties waarin geen vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725 of NEN 5717 verplicht is, maar er toch aanleiding is om onderzoek te doen naar specifieke verontreinigingen die in een partij kunnen voorkomen. Het gaat om de situatie waarin de partij is gereinigd overeenkomstig BRL 7500 door een bedrijf dat daartoe over een erkenning op grond van het besluit beschikt, en om de situatie waarin de partij als nevenproduct is vrijgekomen bij het bewerken van een product waarbij aanhangende grond vrijkomt. In het eerste geval kunnen verontreinigingen aanwezig zijn die bij de reiniging worden toegepast, in het tweede geval kan het gaan om bestrijdingsmiddelen.

Als oplossing is aanbevolen om de verplichting voor onderzoeksbureau's en toepassers om toereikend vooronderzoek te verrichten als vereiste in de Regeling bodemkwaliteit zelf op te nemen en niet alleen in de desbetreffende normdocumenten waarnaar in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit wordt verwezen. Dit laatste is op zichzelf juridisch gezien voldoende voor het opleggen van de verplichting om goed vooronderzoek te doen, maar in de praktijk biedt dit kennelijk onvoldoende waarborgen. Daarom wordt de verplichting tot het verrichten van vooronderzoek ook nog eens benadrukt in de artikelen van paragraaf 4.3 van de Regeling bodemkwaliteit. Dit is geregeld in artikel I, onderdelen D tot en met F. Hierin wordt verwezen naar NEN 5725 en NEN 5717 (zoals omschreven in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit). Het gaat hierbij dus om het benadrukken van een bestaande verplichting die al was vastgelegd in genoemde normdocumenten en niet om het opleggen van een nieuwe verplichting.

Door de verplichting om vooronderzoek te verrichten ook nog eens in de regeling zelf te benadrukken wordt tevens beoogd discussies over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie tussen toepassers en toezichthouders te voorkomen

in gevallen waarin een (toereikende) milieuhygiënische verklaring ontbreekt. Uiteraard is het voor alle betrokkenen ongewenst dat in de fase van de toepassing nog discussie plaatsvindt over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie die wordt toegepast en opnieuw vooronderzoek en eventueel vervolgonderzoek moet worden gedaan om alsnog betrouwbare informatie over de kwaliteit van de partij te verkrijgen.

4. Administratieve lasten en nalevingskosten

De wijzigingen hebben geen gevolgen voor de administratieve lastendruk voor burgers en bedrijven. Dit geldt in het bijzonder ook voor de wijzigingen die zijn beschreven in de paragrafen 2 en 3, met dien verstande dat de bestuurlijke lasten in verband met handhavend optreden kunnen dalen indien de beoogde verbetering van de naleving inderdaad optreedt. De structurele administratieve lasten zijn berekend in het kader van het Besluit bodemkwaliteit waarop de Regeling bodemkwaliteit is gebaseerd. Deze totale structurele administratieve lasten zijn becijferd op circa € 3,7 miljoen per jaar. Er zijn evenmin gevolgen voor de nalevingskosten.

5. Wettelijke grondslagen

De regeling is gebaseerd op de volgende wettelijke grondslagen.

- De wijziging van de Productenregeling asbest is gebaseerd op artikel 2, onderdeel b, van het Productenbesluit asbest.
- De wijziging van de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is gebaseerd op artikel 11h, vierde lid, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. De Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is op verschillende wettelijke grondslagen gebaseerd. De onderhavige wijziging is echter alleen gebaseerd op artikel 11h, vierde lid, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. Op grond van die bepaling kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld omtrent, onder meer de monsterneming en de analyse van monsters ten behoeve van de controle van de afvalstoffen die op een stortplaats worden geaccepteerd.
- De wijziging van de Regeling bodemkwaliteit is gebaseerd op de artikelen 25, eerste lid, 28, eerste lid, (voor zover het artikel I, onder H, betreft), 38, derde lid, (artikel I, onder D, E en F, voor zover het de bepaling van de kwaliteit van grond of baggerspecie betreft) en 40, eerste lid, (artikel I, onder E en F, voor

zover het de bepaling van de kwaliteit van de bodem betreft) van het Besluit bodemkwaliteit;

- De wijziging van de Regeling Europese afvalstoffenlijst is gebaseerd op artikel 1.1, tiende lid, van de Wet milieubeheer. De Regeling Europese afvalstoffenlijst is op verschillende wettelijke grondslagen gebaseerd. De onderhavige wijziging is alleen gebaseerd op artikel 1.1, tiende lid, van de Wet milieubeheer. Deze bepaling geeft de Minister van IenM de bevoegdheid om nadere regels te stellen omtrent de aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen. Hieronder worden verstaan afvalstoffen die een of meer van de in bijlage III bij de kaderrichtlijn afvalstoffen genoemde gevaarlijke eigenschappen bezitten.
- De wijziging van de Regeling nadere voorschriften asbestwegen milieubeheer is gebaseerd op artikel 2, tweede lid, van het Besluit asbestwegen milieubeheer.
- De wijziging van de Regeling uniforme saneringen is gebaseerd op artikel 5, tweede lid, van het Besluit uniforme saneringen. De Regeling uniforme saneringen is op verschillende bepalingen van het Besluit uniforme saneringen gebaseerd. De onderhavige wijziging is alleen gebaseerd op artikel 5, tweede lid, van dat besluit, dat een grondslag bevat om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen met betrekking tot het onderzoek naar de kwaliteit van de bodem van een saneringslocatie voorafgaand aan een melding van het voornemen om de bodem te saneren.

6. Consultatie

Signalen over mogelijke uitvoeringsknelpunten, te actualiseren normdocumenten of fouten in het Besluit bodemkwaliteit of de Regeling bodemkwaliteit komen binnen bij Bodem+, de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu die is ondergebracht bij Rijkswaterstaat. Bodem+ heeft de implementatie van het Besluit bodemkwaliteit sinds de inwerkingtreding in 2008 ondersteund.

De normdocumenten die in de wijzigingsregeling worden gewijzigd zijn vastgesteld door landelijke organen waarin alle betrokken partijen zijn vertegenwoordigd. Gelet op de nauwe betrokkenheid van decentrale overheden en bedrijfsleven bij de actualisatie van de normdocumenten en daarmee bij de totstandkoming van de wijzigingsregeling wordt een (internet)consultatieronde doorgaans achterwege gelaten. Deze procedure is afgesproken met de Raad voor Accreditatie (hierna: RvA).

In dit geval heeft echter wel een internetconsultatie plaatsgevonden omdat deze regeling behalve de gebruikelijke actualisatie van de verwijzingen naar de

normdocumenten ook enkele andere wijzigingen bevat. Deze hebben betrekking op het splitsen van samengevoegde partijen en op het vooronderzoek. Zij zijn toegelicht in paragraaf 2, onderscheidenlijk 3.

Pm actualiseren n.a.v. de reacties die in het kader van de internetconsultatie worden ontvangen.

7. Notificatie

De ontwerpregeling is, met de nieuwe en gewijzigde normdocumenten die bepalingen bevatten die betrekking hebben op producten, op **pm**. voorgelegd aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer **pm**), teneinde aldus te voldoen aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europese Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 217). Verschillende onderdelen van artikel I kunnen namelijk technische voorschriften bevatten. **Pm Actualiseren n.a.v. de notificatie**

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

Er zijn twee wijzigingen in artikel 2.1. doorgevoerd. In onderdeel I is de term locatie-inspectie vervangen door maaiveldinspectie. Deze wijziging is doorgevoerd omdat in categorie 12 van bijlage C de titel van Protocol 2018 is gewijzigd van locatie-inspectie in maaiveldinspectie. De reden hiervan is dat hierdoor een betere afstemming met NEN 5707 wordt verwezenlijkt, waarin ook over maaiveldinspecties wordt gesproken.

Bij een eerdere wijziging van de Regeling bodemkwaliteit is bij het verletteren van de categorieën in het eerste lid abusievelijk een verkeerde verwijzing opgenomen in de aanhef van het tweede lid. Ten onrechte is verwezen naar onderdeel u (ontwerpen, installeren, beheren en onderhouden van het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen). Dit moet onderdeel t (keuren van mestbassins en afdekkingen) zijn. Met deze wijziging is die fout hersteld.

Onderdeel B

Er worden twee wijzigingen in artikel 2.2 doorgevoerd.

De eerste wijziging betreft het herstel van een fout. De BRL 9335 ziet zowel op het produceren van bouwstoffen, grond of baggerspecie (werkzaamheid als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder j) als op het samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie (werkzaamheid als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder r). De erkenning voor beide werkzaamheden wordt gebaseerd op een certificaat. In artikel 2.2, eerste lid, werd alleen verwezen naar onderdeel j en niet ook naar onderdeel r. Met deze wijziging wordt nu naar beide werkzaamheden verwezen en is de fout hersteld.

De tweede wijziging betreft een aanpassing van het vijfde lid. In geval van invoering of wijziging van een protocol is op grond van artikel 2.2, vijfde lid, accreditatie door de RvA verplicht gesteld. Bij de invoering van de protocollen BRL KBI 6000 Deel 00 en BRL 6000 Deel 21 is destijds tussen de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB, schemabeheerder van BRL 11.000 ondergrondse deel bodemenergie), de Stichting Kwaliteit voor Installaties Nederland (KvINL, schemabeheerder van BRL KvINL 6000 Deel 21/00) en het ministerie van Infrastructuur en Milieu afgesproken dat ten behoeve van de accreditatie door de RvA eerst praktijkervaring zou worden opgedaan over de nieuwe werkwijze die in de protocollen wordt opgenomen. Gedurende de invoeringsperiode hoefde een erkenning door de minister niet op een accreditatie te worden gebaseerd. Voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder u en v, waarop genoemde protocollen betrekking hebben, is de overgangperiode afgelopen. Daarom wordt de verwijzing naar die werkzaamheden geschrapt. Dit betekent dat een erkenning voor deze werkzaamheden voortaan overeenkomstig de hoofdregel op een accreditatie moet zijn gebaseerd. Voor een toelichting op de inhoudelijke wijzigingen van genoemde normdocumenten wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel I, onder BRL KvINL 6000 Deel 21/00.

Onderdeel C

Dit artikel voegt aan artikel 4.3.1 een lid toe, waarin is bepaald dat een samengevoegde partij alleen mag worden gesplitst indien dat gebeurt overeenkomstig BRL 9335, in het bijzonder paragraaf 6.9 van protocol 1 dat van BRL 9335 deel uitmaakt. De reden van deze wijziging is toegelicht in paragraaf 2 van het algemeen deel.

Deze bepaling geldt niet alleen voor de certificaathouder (de grondbank) tot wie BRL 9335 is gericht. Zij geldt ook voor de afnemer van een (deel)partij, die deze partij later in kleinere partijen splitst. Daarom is gekozen voor de bewoordingen 'op de wijze die is aangegeven in BRL 9335' en is de BRL 9335, die als zodanig alleen voor certificaathouders geldt, niet van overeenkomstige toepassing verklaard op de afnemers die een afgenomen partij willen splitsen. Splitsing van een samengevoegde partij door de afnemert is op zichzelf toegestaan, mits wordt voldaan aan de voorwaarden en beperkingen die in BRL 9335 zijn gesteld, met name de minimale hoeveelheden van de afgesplitste deelpartijen. Of een afnemer met een samengestelde partij te maken heeft, blijkt uit de milieuhygiënische verklaring die de partij begeleidt.

Onderdelen D, E en F

Deze bepalingen hebben tot doel te benadrukken dat naar behoren vooronderzoek van de kwaliteit van bodem dan wel de toe te passen grond of baggerspecie moet worden verricht voordat wordt begonnen met het vervolgonderzoek dat op de resultaten van het vooronderzoek is gebaseerd. Hierop is ingegaan in paragraaf 3 van het algemeen deel. In het vooronderzoek moet in het bijzonder de ontstaansgeschiedenis van de partij worden nagegaan en moeten vervolgens de eventuele specifieke verontreinigingen in beeld worden gebracht, die op basis van de ontstaansgeschiedenis in het vervolgonderzoek moeten worden onderzocht naast het standaardstoffenpakket. In paragraaf 3 van het algemeen deel zijn hiervan enkele voorbeelden gegeven. Zonder goed vooronderzoek bestaat het risico dat verontreinigende stoffen over het hoofd worden gezien, waardoor hier in het vervolgonderzoek ten onrechte geen aandacht aan wordt besteed. De milieuhygiënische verklaring die op het vervolgonderzoek is gebaseerd, kan dan onjuiste of onvolledige informatie geven over de kwaliteit van de partij grond of baggerspecie waarop zij betrekking heeft.

Voor de landbodem en voor grond is de wijze waarop het vooronderzoek moet worden verricht, beschreven in NEN 5725, voor de oeverbodem en waterbodem en voor baggerspecie in NEN 5717.

De milieuhygiënische verklaring kan op verschillende soorten vervolgonderzoek zijn gebaseerd. Dit is geregeld in de artikelen 4.3.3 tot en met 4.3.5 van de Regeling bodemkwaliteit. Deze bepalingen moeten worden aangepast. Dit gebeurt in artikel I, onderdelen D, E en F.

De milieuhygiënische verklaring die op een partijkeuring is gebaseerd (artikel 4.3.3), moet een beschrijving geven van de wijze waarop het vooronderzoek wat betreft de ontstaansgeschiedenis en specifieke verontreinigende stoffen die aanwezig kunnen zijn, heeft plaatsgevonden en de wijze waarop met deze resultaten in het vervolgonderzoek rekening is gehouden. Dit is geregeld in een nieuw onderdeel dat is ingevoegd in artikel 4.3.3, derde lid.

Een partijkeuring mag niet worden gebruikt als milieuhygiënische verklaring voor een partij die blijkens het vooronderzoek is ontstaan uit samenvoeging van partijen overeenkomstig artikel 4.3.2.

Een bodemonderzoek kan als milieuhygiënische verklaring worden gebruikt voor de kwaliteit van de bodem of toe te passen grond (artikel 4.3.4). Dit bodemonderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5740 op basis van een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725.

Voor de kwaliteit van baggerspecie of van de oeverbodem of waterbodem is een bodemonderzoek toegestaan als milieuhygiënische verklaring (artikel 4.3.4) indien dat bodemonderzoek wordt verricht overeenkomstig NEN 5720, op basis van een vooronderzoek overeenkomstig NEN 5717.

Voor het verspreiden van baggerspecie in oppervlaktewater hoeft het bodemonderzoek niet meer in te houden dan het vooronderzoek overeenkomstig NEN 5717, indien uit het vooronderzoek is gebleken dat de baggerspecie uit afkomstig is uit wateren die in artikel 4.3.4, vierde lid, zijn aangeduid.

Een bodemkwaliteitskaart kan als milieuhygiënische verklaring worden gebruikt voor de kwaliteit van de bodem of van de toe te passen grond of baggerspecie. Het vooronderzoek moet voor de landbodem weer worden uitgevoerd overeenkomstig NEN 5725 en voor de oeverbodem en waterbodem overeenkomstig NEN 5717 (het nieuwe zesde lid). Blijkens dat vooronderzoek moet de bodem zijn gelegen binnen de bodemkwaliteitszone die op de bodemkwaliteitskaart zowel in horizontale als verticale zin is aangegeven, en mag de kwaliteit van de bodem niet afwijken van de kwaliteit die op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven.

Het zesde lid (oud) wordt nu als zevende lid genummerd en is herschreven om in de opsomming van voorwaarden duidelijker te laten uitkomen welke voorwaarden cumulatief zijn en welke niet. Dit lid heeft betrekking op toe te passen grond, onderscheidenlijk baggerspecie. Het vooronderzoek moet weer worden uitgevoerd overeenkomstig NEN 5725, onderscheidenlijk 5717.

Onderdeel G

Deze bepaling betreft een aanpassing van de verwijzing in artikel 4.3.6 naar enkele bepalingen van artikel 4.3.3, die nodig is vanwege de wijziging van artikel 4.3.3, waarin een nieuw eerste lid is ingevoegd en een vernummering van de bestaande leden heeft plaatsgevonden.

Onderdeel H

Het Stortbesluit bodembescherming schrijft voor stortplaatsen onder meer voor dat een bovenafdichting wordt aangebracht die tegengaat dat water in de gestorte afvalstoffen infiltreert. Een dergelijke bovenafdichting bestaat uit een minerale en een synthetische component. De minerale component van de bovenafdichting kan bestaan uit een bouwstof als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit. De bouwstof dient te voldoen aan de maximale samenstellings- en emissiewaarden die zijn opgenomen in bijlage A bij de Regeling bodemkwaliteit. In de praktijk is gebleken dat een bepaalde minerale component die is vervaardigd met toepassing van verschillende afvalstoffen, weliswaar voldoet aan eisen uit het Stortbesluit bodembescherming, maar niet aan de norm voor minerale olie van 500 mg/kg droge stof die in het Besluit Bodemkwaliteit is gesteld. Eerder voldeed de desbetreffende minerale component ook niet aan de normen voor PAK's, maar dit probleem is inmiddels door kwaliteitsverbetering verholpen.

Het hergebruik van afvalstoffen levert een bijdrage aan de beleidsdoelstelling (circulaire economie) om afvalstoffen nuttig toe te passen en om het storten van afvalstoffen te verminderen. De toepasselijke regelgeving voor stortplaatsen voorkomt dat de toepassing in bovenafdichtingen van stortplaatsen van bouwstoffen die niet aan de norm voor minerale olie voldoen, leidt tot onaanvaardbare milieuhygiënische risico's. Daarom wordt voor een periode van drie jaar, in afwijking van de norm voor minerale olie van 500 mg/kg droge stof, een norm van 1500 mg/kg droge stof gehanteerd. Hierdoor wordt de branche in staat gesteld om de bouwstoffen te verbeteren zodat deze met ingang van 1 januari 2021 wel aan de norm voor minerale olie van 500 mg/kg droge stof voldoen.

De verruiming van de norm voor minerale olie voor toepassing in bovenafdichtingen van stortplaatsen geeft in beginsel aanleiding tot een aanpassing van de Bodem Toets en Validatieservice (Botova). Botova is een instrument dat het toetsen aan de toepasselijke normen uniformeert. Omdat

sprake is van een tijdelijk verruiming van de norm, waarvan slechts voor een beperkt aantal specifieke toepassingen gebruik zal worden gemaakt, vindt in dit geval echter geen aanpassing van de Botova plaats, in verband met de hoge kosten die met een dergelijke aanpassing zijn gemoeid. Mochten zich in de praktijk bij het toetsen aan de ruimere norm vragen voordoen of ondersteuning bij de uitvoering nodig zijn, dan kan contact worden opgenomen met de helpdesk van Bodem+.

Onderdeel I

In bijlage C zijn diverse verwijzingen naar normdocumenten geactualiseerd. Daarnaast zijn de drie noten aan het slot van bijlage C vervangen door één voetnoot (de zogenaamde veldmedewerkersregeling). Hieronder volgt per normdocument een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen.

BRL 2344

In dit normdocument zijn diverse wijzigingen doorgevoerd waarmee onduidelijkheden en onjuistheden zijn weggenomen.

Voorts is het toepassingsgebied scherper gedefinieerd, zonder dat het daarbij inhoudelijk is gewijzigd. Dit is gebeurd om misverstanden te voorkomen op welke typen mestbassins en afdekkingen het normdocument van toepassing is. Tevens is duidelijker aangegeven in welke gevallen inwendige en/of uitwendige inspecties van mestbassins moeten worden uitgevoerd.

Er zijn nieuwe eisen gesteld aan het inwendig reinigen van mestsilo's en het betreden van mestsilo's.

Daarnaast is het sanctiebeleid van de conformiteitsbeoordelingsinstelling in hoofdstuk 8.6 herschreven. Daarbij heeft één inhoudelijke wijziging plaatsgevonden. Wanneer bij een extra bezoek wordt vastgesteld dat een eerder geconstateerde tekortkoming niet is opgelost, kan eerst worden overgegaan tot een verhoogde bezoekfrequentie gedurende een bepaalde periode alvorens het certificaat wordt geschorst. Hiermee is het normdocument in overeenstemming gebracht met de binnen Kiwa gebruikelijke procedure. Ook hebben enkele verduidelijkingen plaatsgevonden van het sanctiebeleid zoals dat al langere tijd wordt toegepast. Zo is preciezer omschreven voor welke aspecten een kritische (A) tekortkoming wordt gegeven en wanneer wordt overgegaan tot het brengen van een extra bezoek. Ook wordt specifiek aangegeven dat na de constatering van een tekortkoming door Kiwa daarop door de leverancier binnen 10 dagen moet worden gereageerd.

BRL-K903

In de verwijzing naar BRL-K903 ontbraken de wijzigingsbladen uit 2011 en 2013. Deze worden in bijlage C echter afzonderlijk genoemd en zijn daarom alsnog toegevoegd. Voor de praktijk heeft dit geen wijzigingen tot gevolg, omdat hiermee al werd gewerkt.

BRL 5077

Het betreft een nieuwe beoordelingsrichtlijn. Deze heeft betrekking op de milieuhygiënische kwaliteit van:

- vooraf vervaardigde geopolymeerbeton producten;
- geopolymeerbeton voor ter plaatse gestorte producten, die in contact kunnen komen met hemelwater, grondwater en/of oppervlaktewateren bij toepassing in (bouw)werken, op of in de (land)bodem of op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam.

In de praktijk werd al met BRL 5077 gewerkt en werden op grond daarvan kwaliteitsverklaringen afgegeven. Met de opname van deze nieuwe beoordelingsrichtlijn in bijlage C wordt nu voorzien in de mogelijkheid om voor deze producten nu ook een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, die kan worden gebruikt als bewijsmiddel dat aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit is voldaan.

BRL 9327

Deze BRL vervangt de versie van 15 september 2008 met het bijbehorende wijzigingsblad. In de nieuwe BRL zijn wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van een eerdere wijziging van bijlage H bij de regeling, waarbij de keuringsfrequentie van de Gammaregeling is aangepast. Andere aanpassingen zijn doorgevoerd vanwege actualisatie van de Handleiding Certificering Besluit Bodemkwaliteit. Deze handleiding is een hulpmiddel bij het opstellen en toetsen van normdocumenten (nationale beoordelingsrichtlijnen) waarnaar in het kader van het Besluit bodemkwaliteit wordt verwezen.

BRL KvINL 6000 Deel 21/00 en BRL 11000

Er zijn in beide normdocumenten diverse wijzigingen doorgevoerd. In de evaluatie van het Besluit bodemkwaliteit is geconcludeerd dat de communicatiemodellen voor de uitwisseling van informatie in de protocollen voor het bovengrondse deel (BRL KvINL 6000 Deel 21/00) en het ondergrondse deel (BRL 11000) van een bodemenergiesysteem niet goed op elkaar aansloten. Een

goede aansluiting tussen het bovengrondse deel en het ondergrondse deel is essentieel voor de bepaling van het energierendement (SPF) dat bij een melding of vergunningaanvraag voor de aanleg van een bodemenergiesysteem moet worden vermeld. De bedoelde protocollen zijn aangepast om een betere aansluiting te verzekeren. Dat geldt ook voor de terminologie en definities. Voor de begrippen inhuur en uitbesteding zijn definities toegevoegd. Ook zijn de uitvoeringseisen zoveel mogelijk gestroomlijnd en beter toetsbaar gemaakt. Tot slot is de afbakening tussen genoemde certificatieschema's verduidelijkt. Bij diverse uitvoeringseisen geldt voor een klein bodemenergiesysteem ten behoeve van een individuele woning bovendien een beperkter toetsingskader voor het ondergronds deel van een gesloten systeem dan voor een 'groot' systeem, waarvoor het beheer onder voorwaarden ook mag worden uitgevoerd door een op basis van BRL KvINL 6000 Deel 21/00 erkend bedrijf. Dit betekent dat een bedrijf dat eerder al was erkend voor de BRL 6000 Deel 21 (beheer van het bovengrondse deel van een bodemenergiesysteem) nu ook het ondergrondse deel (BRL KBI 6000 Deel 00) mag beheren. In het toetsingskader wordt voor verschillende eisen nu beter aangesloten op de Besluitvorming Uitvoerings Methode (BUM) en Handhavings Uitvoerings Methode (HUM) Bodemenergie.

AS SIKB 6700

De eisen van de RvA met betrekking tot het implementeren van ISO 17020 zijn geïmplementeerd. Dit heeft consequenties voor de mogelijkheden in de AS SIKB 6700 om opdrachtgevers gericht voor te lichten (zogenaamd 'richting gevend hersteladvies'). Ook zijn er technische verduidelijkingen aangebracht in de voorschriften voor het inspecteren van rioleringen alsmede tekstuele verbeteringen, zoals het invoegen van het bestaande wijzigingsblad en het verduidelijken van de definitie van 'vloeren'.

AS SIKB 6800

Er wordt ingespeeld op nieuwe technische inzichten. Daarnaast zijn diverse tekstuele verbeteringen aangebracht en ook is de terminologie verbeterd, waardoor beter wordt aangesloten bij de terminologie van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De volgende begrippen worden vervangen: 'robot-inspectie' wordt 'inspectie zonder betreden' en 'visuele inspectie' wordt 'inspectie met betreden'. Tevens is het al bestaande wijzigingsblad ingevoegd.

AS SIKB 6900

De inhoud en scope zijn verbreed. Zo kunnen nu ook IBC-locaties die zijn aangelegd voor 2007 (zij vielen toen nog onder het Bouwstoffenbesluit), met AS 6900 gemonitord worden. De wettelijke verplichtingen van het Bouwstoffenbesluit met betrekking tot het monitoren van locaties waar in het verleden IBC-bouwstoffen zijn toegepast, zijn in protocol 6902 verder uitgewerkt. Ook zijn er diverse verbeteringen aangebracht in de inspectiecriteria (beoordeling van de aanleg van voorzieningen) in protocol 6901.

BRL en AS SIKB 2000

Er zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. Een belangrijke wijziging ziet op de mogelijkheid om gecombineerde audits uit te voeren voor verschillende certificatieschema's. Een andere belangrijke wijziging is dat voor een aannemer die is gecertificeerd voor protocol 7002, de mogelijkheid vervalt om mechanische boringen uit te voeren zonder dat hij daarvoor is gecertificeerd volgens BRL SIKB 2100. Ook is een aantal eisen afgestemd op aanpassingen in NEN-documenten. Dit betreft onder andere eisen inzake onderzoek naar asbest in de bodem (vooral protocol 2018/NEN 5707).

BRL SIKB 1000, 2100, 6000, 7000 en 7500

De wijzigingen in deze beoordelingsrichtlijn maken het voortaan mogelijk om audits voor verschillende certificatieschema's te combineren, Ook zijn uitvoeringseisen beter toetsbaar gemaakt en zoveel mogelijk gestroomlijnd.

BRL 9335

Deze beoordelingsrichtlijn is grondig herzien. De BRL en de daaronder liggende protocollen zijn aangepast om in de praktijk voorkomende verschillen in interpretatie door certificaathouders, certificering instanties (CI's) en toezichthouders weg te nemen. Ook hanteert de BRL nu een duidelijker rapportageformat zodat afnemers makkelijk kunnen bepalen onder welke voorwaarden van de erkende kwaliteitsverklaring gebruik kan worden gemaakt als milieuhygiënische verklaring. Voorts zijn met name de bepalingen over de acceptatie van partijen grond, de randvoorwaarden voor het samenvoegen en splitsen van partijen grond en de wijze van omgang met afwijkende analyseresultaten verduidelijkt met de bedoeling om interpretatieverschillen te voorkomen. De verschillende wijzigingen beogen afnemers van grond meer zekerheid te bieden over de kwaliteit van het product.

BRL 7700

De uitvoeringseisen in dit normdocument zijn beter toetsbaar gemaakt en zoveel mogelijk gestroomlijnd. Verder is de reikwijdte verbreed doordat deze niet langer is beperkt tot betonnen prefab vloerelementen. Vloerelementen kunnen tegenwoordig namelijk ook van andere materialen dan beton gemaakt worden. Ook zijn er enkele technische verbeteringen aangebracht (bijvoorbeeld de verduidelijking van het keuringsregiem voor kitvoegen). Tenslotte wordt het bestaande wijzigingsblad ingevoegd, zijn verwijzingen naar andere normdocumenten geactualiseerd en zijn tekstuele verbeteringen doorgevoerd.

Voetnoot 1 (veldmedewerkers)

Voetnoot 1 vervangt de eerdere voetnoten 1, 2 en 3. In overleg met van de branche is de erkennings(registratie)verplichting voor veldmedewerkers bij de uitvoering van partijkeuringen en van veldonderzoek aangepast. De aanpassing heeft betrekking op BRL-1000 en BRL-2000, waarin de eisen en voorwaarden voor de inzet van veldmedewerkers zijn uitgewerkt. Kritische werkzaamheden, zoals het afwijken van het monsternemingsplan, het maken van een boorbeschrijving, het nemen van grond(water)monster en het plaatsen van peilbuizen, dienen nog altijd door een erkende (geregistreerde) veldmedewerker te worden uitgevoerd. Het verrichten van fysieke werkzaamheden, zoals het zetten van de grondboring, mag echter voortaan ook worden uitgevoerd door een niet-geregistreerde medewerker. Hierbij geldt de voorwaarde dat dit gebeurt onder toezicht en verantwoordelijkheid van een erkende veldmedewerker (het zogenaamde meester-gezel principe). Aan de niet-geregistreerde medewerker worden geen eisen gesteld. Ook de kring van niet-geregistreerde medewerkers is uitgebreid. Dit kan bijvoorbeeld een voormalig veldmedewerker zijn, een veldmedewerker die erkend is onder een ander protocol, een kantoormedewerker, een uitzendkracht of een stagiair. De aanpassing van de registratieverplichting geeft enerzijds het bedrijfsleven meer flexibiliteit in de uitvoering, terwijl anderzijds door de beperking van de werkzaamheden die door niet-erkende veldmedewerkers mogen worden uitgevoerd, het uitgangspunt van de erkenningsregeling dat kritische werkzaamheden alleen mogen worden verricht door daarvoor gekwalificeerde medewerkers, niet in het geding komt.

Onderdeel J

In bijlage D wordt aangegeven welke versie van de normdocumenten waarnaar in de Regeling bodemkwaliteit wordt verwezen, is bedoeld. Dit is nodig omdat in de regeling alleen statische verwijzingen naar de normdocumenten mogen worden

opgenomen, waarbij in de verwijzing de versie of publicatiedatum wordt aangegeven. Bij een dynamische verwijzing, waarbij geen specifieke versie van een normdocument wordt genoemd, zou een wijziging van het normdocument direct doorwerken in de Regeling bodemkwaliteit zonder dat de minister daarmee hoeft in te stemmen en de verantwoordelijkheid voor de verwijzing naar het gewijzigde normdocument neemt. Er zijn diverse actualisaties van verwijzingen naar normdocumenten doorgevoerd en er zijn ook enkele nieuwe normdocumenten opgenomen (NEN 5717: 2017 en NEN 5725: 2017). Hieronder volgt per normdocument een korte toelichting.

NEN 5707

Er is verwezen naar een nieuw correctieblad. Hierin is alleen vermeld dat bijlage E van NEN 5707, Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond, komt te vervallen zodra NEN 5717:2017 en NEN 5725:2017, die over het vooronderzoek gaan, zijn gepubliceerd. Er zijn verder geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Verwijzingen naar NEN 5717, NEN 5720 en NEN 5725 zijn opgenomen in de bepalingen van de Regeling bodemkwaliteit over het vooronderzoek.

NEN 5717: 2017, NEN 5720: 2017 en NEN 5725: 2017

Deze normdocumenten worden omschreven omdat hiernaar wordt verwezen in bepalingen van de Regeling bodemkwaliteit over het vooronderzoek.

De norm voor vooronderzoek van de landbodem NEN 5725 heeft een verregaande revisie ondergaan. In de opzet van het vooronderzoek is een differentiatie aangebracht in de onderzoeksinspanning op basis van de onderzoeksaanleiding.

Hierbij varieert de mate van inspanning afhankelijk van de aanleiding.

Hiernaast heeft de normtekst nu een meer procesmatige aanpak die de onderzoeker meer ruimte biedt als de situatie daar om vraagt.

Tot slot wordt in NEN 5725: 2017 ook geregeld hoe in het vooronderzoek moet worden omgegaan met mogelijke verontreiniging van de bodem door asbest. In verband daarmee is het onderdeel vooronderzoek geschrapt in enkele normdocumenten die specifiek in op asbest betrekking hebben. Het gaat om NEN 5707 (asbest in bodem) en NEN 5897 (asbest in bouw- en sloopafval en puingranulaat). Hierdoor zijn alle bepalingen over het vooronderzoek nu bij elkaar gebracht in één norm, namelijk NEN 5725: 2017.

NEN 5753: 2017

In de tekst van het normdocument zijn enkele onduidelijkheden en een onjuistheid in een formule weggenomen.

Onderdeel K

In bijlage L is NEN 6981 vervangen door NEN 6970:2016 'Koepelnorm voor de bepaling van organische componenten in grond, waterbodem en bouwstof (grond)'. De aanleiding hiertoe is het verschijnen van een nieuw Europees normdocument op het gebied van bodem, namelijk ISO 16703 'Bodem – Bepaling van het gehalte aan minerale olie van C10 tot C40 door gaschromatografie'. Naast deze normen zijn ook nog twee andere internationale normen in de modulaire opbouw van NEN 6970:2016 verwerkt, te weten: NEN-EN-ISO 15009:2013 'Bodem - Gaschromatografische bepaling van het gehalte aan vluchtige aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen- Purge-and-trap' - methode met thermische desorptie' en NEN-EN ISO 22155:2013. Het gaat hierbij met name om de bepaling van het gehalte aan vluchtige aromatische koolwaterstoffen (VAK) en vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen. Er hebben geen belangrijke inhoudelijke wijzigingen plaatsgevonden.

Artikel II tot en met VI

Vanwege de actualisatie van de normdocumenten in bijlage D (zie artikel I, onderdeel F) voor asbest worden behalve de Regeling bodemkwaliteit tevens enkele andere regelingen aangepast waarin naar die normdocumenten wordt verwezen, namelijk de Productenregeling asbest, de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006, de Regeling Europese afvalstoffenlijst, de Regeling nadere voorschriften asbestwegen milieubeheer en de Regeling uniforme saneringen.

Er is geen overgangsrecht nodig omdat alleen sprake is van kleine (verduidelijkende) wijzigingen van de desbetreffende normdocumenten, met name de overheveling van dat het onderdeel van NEN 5707 over het vooronderzoek wordt overgeheveld naar de nieuwe NEN 5725 over het vooronderzoek.

In elk van de genoemde regelingen zijn bepalingen met overgangsrecht dat tot 1 september 2017 liep, geschrapt. Deze periode is inmiddels namelijk verstreken.

Artikel VII

De wijzigingsregeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2018. Bij de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding is uitgegaan van de vaste verandermomenten (Aanwijzing voor de regelgeving 174, tweede lid). De minimuminvoeringstermijn van 2 maanden kon echter, in verband met de lengte van de voor vaststelling van deze regeling te volgen procedure, niet in acht worden genomen (Aanwijzing voor de regelgeving 174, derde lid). De reden van deze afwijking is dat hiermee, gelet op de doelgroep, aanmerkelijke ongewenste private of publieke voor of nadelen worden voorkomen (onderdeel a). Zo spoedig mogelijke inwerkingtreding na de bekendmaking van deze regeling is nadrukkelijk de wens van de doelgroep omdat de gewijzigde normdocumenten in het privaatrechtelijke toezicht al worden toegepast door de certificatie-instellingen. De regeling sluit hierdoor niet meer volledig aan op de uitvoeringspraktijk. Met de inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling is die aansluiting geborgd.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Sharon A.M. Dijkema